

Hyökkälän koulun
oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma
2024-2025

Rehtori Janne Leivo

0403143283

Oppilaanohjaaja Markus Tervo

0403143290

Oppilaanohjaaja Anu Hyrkkänen

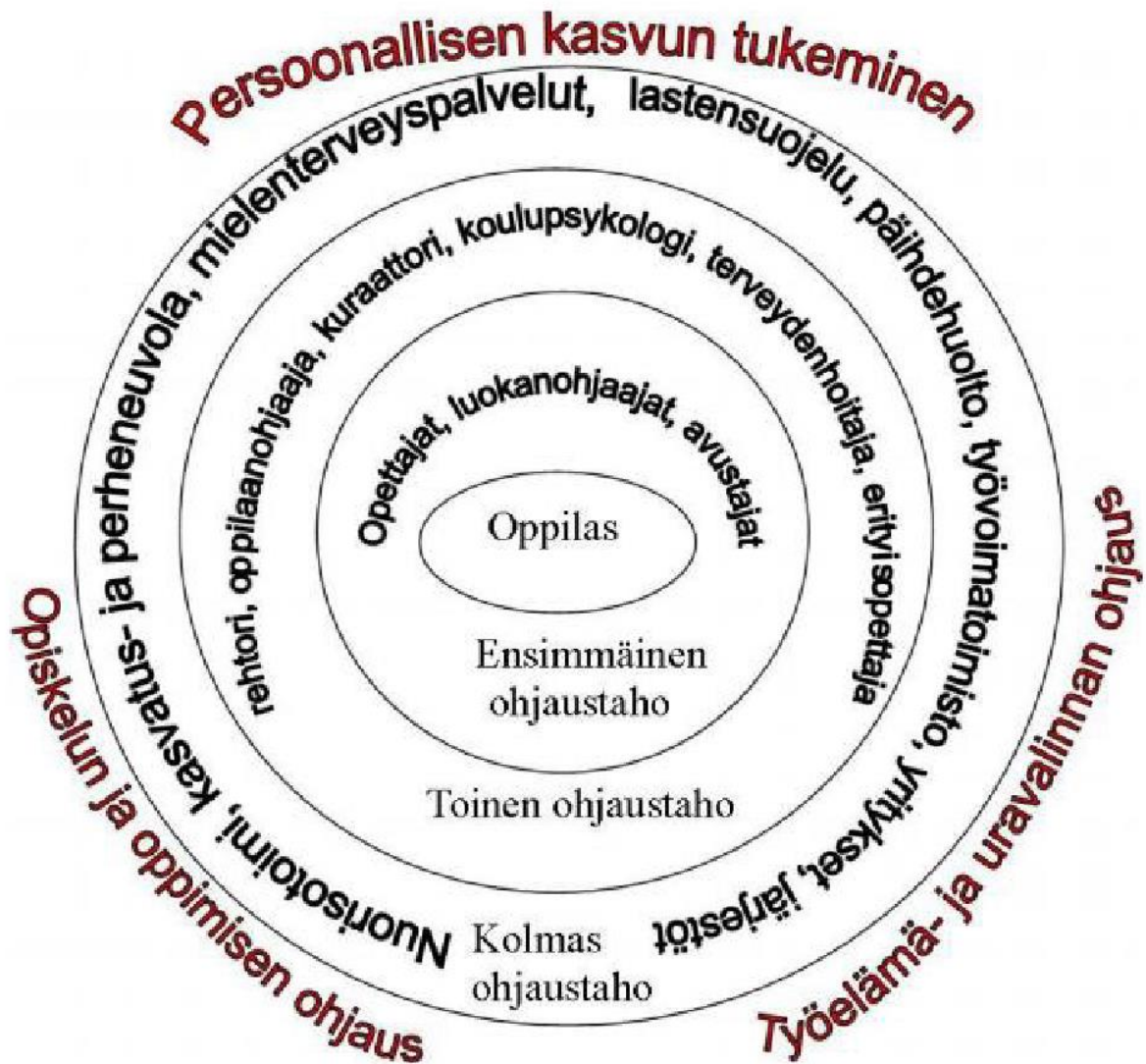
0403143282

Hyökkälän koulun oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelma

2024-2025

Oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat ja tavoitteet

Koulun oppilaanohjaustyötä tekee koko koulu yhteistyössä- ja toiminnassa oppilaiden, huoltajien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Ohjauksella edistetään hyvinvointia (Care) oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja oppilaiden osallisuutta. Lähtökohtana ohjaukselle huomioidaan oppilaiden yksilölliset lähtökohdat, tarpeet sekä oppivelvollisuuden lain edellyttämät toimenpiteet (tehostettu ohjaus). Ohjaus voi olla henkilökohtaista, luokkamuotoista tai pienryhmäohjausta.

Oppilaat ja hänen huoltajansa saavat ohjausta koko koulutaipaleensa ajan. **Tuusulassa oppilaanohjaus sisältyy alakoulussa muihin oppiaineisiin. Yläkoulussa oppilaanohjaus on oma oppiaineensa, jonka päävastuun jakavat koulun oppilaanohjaajat.**

Oppilaanohjaus on:

- oppimisen ohjausta
- kasvun ohjaamista, itsetuntemuksen tunnistamista
- koulutusvalinta- ja uraohjausta
- jatkuvaa itsearviointia, yhteistoimintaa oppilaan ja huoltajien kanssa

Alakoulun 1. - 2. luokilla oppilaanohjauksen tavoitteina on edistää oppilaiden opiskeluvalmiuksia ja – taitoja sekä tukea oppilaita ottamaan vastuuta koulutyöstään, kuten tehtävien tekemisestä ja tavaroista huolehtimisesta.

Vuosiluokilla 3 - 6 oppilaanohjauksella tuetaan oppilaita opiskelustrategioidensa tunnistamisessa ja kehittämisessä sekä vahvistetaan tavoitteiden asettamisen kykyä. Oppilaanohjauksella tuetaan myös tavoitteiden saavuttamisen arviointia sekä oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä.

Yläkoulussa ohjauksella tuetaan oppilasta hänen valinnoissaan opiskeluun, arkielämään, jatko-opintoihin ja tulevaan ammattiin liittyen. Tavoitteena on, että oppilas tekee omia kykyjään, kiinnostuksiaan, arvojaan ja vahvuuksiaan tukevia ratkaisuja. Ohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan itsetuntemusta ja hänen henkilökohtaisia opiskeluvalmiuksiaan. Samalla ehkäistään syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä. *Tehostetulla henkilökohtaisella oppilaanohjauksella* tuetaan oppilaiden koulunkäyntiä, jatko-opintovalmiuksia ja tulevaisuudensuunnittelua (ks. tarkemmin luku tehostettu oppilaanohjaus).

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Annetaan myös riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä tarvittaessa muista tukimuodoista. Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu päättyy seuraavan koulutuksen järjestäjän valvontavastuun alkaessa. Valvontavastuu perusasteella päättyy, kun oppilas on vastaanottanut saamansa koulupaikan ja aloittanut opinnot toisella asteella.

Tarkemmat kunnan yhteiset kuvaukset oppilaanohjauksen tavoitteista ja sisällöistä löytyvät Tuusulan opetussuunnitelmasta, josta löytyvät kuvaukset tavoitteista ja sisällöistä vuosiluokille 1-2, 3-6 ja 7-9.

Oppilaanohjaukseen liittyvien *työelämään tutustumisjaksojen (TET)* tavoitteena on, että oppilas oppii työelämän pelisääntöjä, työelämässä tarvittavia sosiaalisia taitoja ja saa käsityksen itsestään työntekijänä. Kokemus auttaa oppilasta pohtimaan, millainen koulutus ja ammatti häntä kiinnostavat ja hänelle sopivat. Tutustumisjaksojen kautta oppilas saa myös luotua kontakteja työelämään ja pystyy mahdollisesti hyödyntämään niitä esim. kesätöiden hankkimisessa.

Tuusulassa työelämään tutustumista on 8. luokalla yksi viikko (toteutusaika pääsääntöisesti keväällä) ja 9. luokalla kaksi viikkoa (toteutusaika pääsääntöisesti syksyllä).

Oppilaanohjauksen yhteistoimintamuodot		
Vuosiluokat 1-6.: alakoulut	Vuosiluokat 7-9.: Opot, opettajat, koulun kasvatushenkilöstö, koulun henkilökunta, kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi, oppilaat, huoltajat, toisen asteen oppilaitokset, nuorisotoimi, yritykset, 4-h, seurakunta, kolmannen sektorin yhdistykset	Toinen aste, valmistava koulutus, oppisopimus, muu koulutus

Työelämään tutustuminen toteutetaan seitsemänsillä (7lk.) luokilla tutustumalla koulun ja lähipiirin ammatteihin (mm. keittiö-tet). Kahdeksansilla (8lk.) luokilla on viikonmittainen TET-harjoittelu viikkojen 5 ja 6 aikana. Yhdeksänsillä (9lk.) luokilla on kahden peräkkäisen viikon mittainen TET-harjoittelu viikkojen 43 – 46 välisenä aikana.

Pääsääntöisesti työelämään tutustuminen toteutetaan työpaikoilla, mutta mahdollisuuksien mukaan toteutusta suunnitellaan tapauskohtaisesti oppilaan tarpeiden mukaisesti. TET-voidaan toteuttaa myös ns. tehotettuna, jolloin työssäoppiminen ja oppilaitoksessa tapahtuva tutustuminen seuraavat toisiaan.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus (ks. liite 9.)

Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta suunnataan sitä tarvitsevalle perusopetuksen vuosiluokkien 8-9 oppilaalle. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan yksilö- ja perheohjausta sekä muuta ohjausta. Tehostetussa oppilaanohjauksessa laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Oikeus tehostettuun ohjaukseen ei ole sidoksissa oppilaan muihin tukimuotoihin tai tukitoimiin.

Oppilaanohjaaja kartoittaa yhteistyössä luokanohjaajan ja/tai oppilashuollon kanssa ne oppilaat, jotka ovat tehostetun ohjauksen tarpeessa. Oppilaanohjaaja suunnittelee, kirjaa ja on mukana toteuttamassa (Tuusulan malli) tehostettua henkilökohtaista ohjausta kunkin oppilaan tarpeiden mukaan.

Kriteereitä tehostettuun opinto-ohjaukseen voivat olla mm. koulukäymättömyys, selkiytymätön jatkosuunnitelma, puutteellinen kielitaito ja kulttuurin tuntemus, opiskeluvalmiudet, opiskelumenestys sekä päätöksentekotaidot. Erityistä huomiota tulee kiinnittää niihin oppilaisiin, jotka eivät saa suoritettua perusopetuksen oppimäärää lukuvuoden loppuun mennessä sinä kalenterivuonna jolloin täyttävät 17 vuotta.

Tehostetussa oppilaanohjauksessa huomioidaan jokaisen oppilaan yksilölliset lähtökohdat ja tarpeet. Ohjausta eriytetään ottamalla huomioon oppilaiden henkilökohtaiset tavoitteet, kokemukset, harrastukset, kiinnostuksen kohteet, osaamisalueet sekä elämäntilanteeseen vaikuttavat tekijät. Tehostettu ohjaus voi olla esimerkiksi lisättyjä henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja tai räätälöityjä TET-jaksoja, pienryhmäohjausta, tiiviimpää yhteyttä huoltajiin (mm. perheohjaus), yhdessä suunniteltuja tutustumisia jatko-opiskelupaikkoihin ja keskustelua toisen asteen oppilaitosten edustajien kanssa nuoren tilanteesta.

Keskeistä on eri toimijoiden yhteistyö erityisesti opiskeluun kuuluvien siirtymä- ja nivelvaiheiden ohjauksessa. Jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain ja painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena jokaisen oppilaan kohdalla on jatko-opiskelupaikan löytyminen toiselta asteelta tai valmentavasta koulutuksesta. Henkilökohtaiseen jatko-opintosuunnitelmaan kirjataan oppilaan vahvuuksia ja kehittämiskohteita sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Arviointi

Oppilaanohjauksesta ei anneta arvosanaa kuten muista oppiaineista. Oppilaanohjauksessa korostuu oppilaiden itsearviointi, sekä vuorovaikutteinen, kannustava palaute eri ohjaustoimien yhteydessä.

Oppilaat oppivat arvioimaan osaamistaan ja taitojaan, toimintakykyään, voimavarojaan, ohjaus- ja tuentarpeensa määrää ja laatua sekä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Oppilaita ohjataan tunnistamaan arvojen, uskomusten ja itselleen merkittävien ihmisten vaikutusta valintoihin ja päätöksiin. He harjaantuvat arvioimaan tiedonhankinta- sekä tieto- ja viestintäteknologian taitojaan koulutus- ja työelämätiedon hankkimisessa.

Koko koulu ohjaa

Oppilaanohjaus on koko koulun henkilökunnan yhteinen tehtävä. Ohjauksen tehtävänä on oppimisen taitojen ja valmiuksien kehittäminen, opintoihin liittyvien ongelmien ennaltaehkäiseminen sekä koulutus- ja työelämätietouden lisääminen. Oppilaanohjaajien, rehtorien, luokanopettajien, luokanohjaajien, erityisopettajien, aineenopettajien, kuraattorien, koulupsykologien, koulunkäynninohjaajien, kasvatustutkijain, toisen asteen oppilaitosten opinto-ohjaajien ja kodin välisellä kasvatuskumppanuudella ja yhteistyöllä pyritään turvaamaan oppilaan opintopolku ja siirtyminen opintopolun nivelvaiheissa.

Aineenopettajat voivat omilla oppitunneilla kertoa oman oppiaineensa merkityksestä tulevaisuuden työpaikkoihin/hakuihin ja voivat halutessaan pyytää eri ammattien edustajia ja koulutusalan asiantuntijoita oppitunneilleen. Aineenopettajilla on myös velvollisuus vastata nuoren tai hänen huoltajan kyselyihin oppiaineen arvioinnista. Oppilaalle tulee tarjota realistinen näkemys hänen edistymisestään ja mahdollisuuksista pärjätä tulevaisuuden koulutuspoluilla. (ks. myös kohta Aineenopettaja).

Luokanohjaajat käyvät oppilaan ja huoltajan kanssa arviointikeskusteluja, joihin on erityisesti päättöluokalla mahdollista pyytää myös oppilaanohjaaja mukaan.

Rehtori

Rehtori vastaa hallinnollisin keinoin ja riittävin resurssein ohjauksen toteuttamista koulussaan. Rehtori mahdollistaa erilaisten yhteistyömuotojen järjestämisen ja osallistuu tarvittaessa yhteistyöhön. Rehtori on vastuussa koko henkilöstön sitouttamisesta Koko koulu ohjaa -ajatteluun ja sen toteuttamiseen.

Luokanopettaja ja luokanohjaaja

Luokanohjaaja huolehtii luokkansa oppilaiden sekä koko ryhmän hyvinvoinnista. Hän myös seuraa opintojen etenemistä ja tukee oppilaitaan eri tilanteissa. Hän on yhteydessä luokan erityisopettajaan ja oppilaanohjaajaan, jos herää huoli oppilaan opintojen edistymisestä. Luokanohjaajalla on kokonaiskuva oppilaan tilanteesta.

Luokanohjaaja on aktiivisesti yhteydessä oppilaiden huoltajiin. Yläkoulussa luokanohjaaja järjestää kaikilla vuosiluokilla oppimiskeskustelun, joissa ovat läsnä oppilas ja mahdollisuuksien mukaan huoltajat. Luokanohjaaja käynnistää tehostettua tukea tarvitsevan oppilaan tukiprosessin ja huolehtii oppimissuunnitelmien ajan tasalla olemisesta, sekä on mukana erityisopetukseen siirrettyjen oppilaiden HOJKS-keskustelussa yhteistyössä aineenopettajien ja erityisopettajan kanssa.

Luokanohjaaja pyrkii ehkäisemään opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä puuttamalla hyvissä ajoin oppilaiden poissaoloihin sekä heidän käyttäytymisessään tai opintomenestyksessään tapahtuviin muutoksiin. Luokanohjaaja voi konsultoida eri tilanteissa oppilaanohjaajaa ja pyytää häntä mukaan tarvittaessa esim. oppimiskeskusteluihin.

Erityisopettaja

Laaja-alainen erityisopettaja tukee yhteistyössä muiden opettajien kanssa tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden oppimista. Hän osallistuu pedagogisten lausuntojen laatimiseen ja auttaa oppilaita löytämään itselleen sopivimman tavan oppia. Laaja-alainen erityisopettaja teettää tarvittaessa myös oppimista mittaavia testejä.

Erityisopettaja järjestää keskusteluja oppilaan ja tämän huoltajien kanssa ohjauksen ja oppimisen tukemiseksi. Erityisopettaja vastaa HOJKSien päivittämisestä. Erityisopettajalla on päävastuu tarkistaa päättöluokan keväällä yhdessä huoltajan kanssa, että oppilaiden siirtopaperit ovat kunnossa.

Oppilaanohjaaja

Oppilaanohjaajalla on päävastuu oppilaanohjauksen toteuttamisesta. Lukuvuosittain oppilaanohjaaja päivittää ohjaussuunnitelman ja tiedottaa siitä muuta henkilökuntaa. Oppilaanohjaaja koordinoi yhteistyötä koulun henkilökunnan ja ulkopuolisten sidosryhmien kanssa. Oppilaanohjaaja vastaa oppilaanohjauksen käytännön järjestelyistä ja tarvittaessa on mukana HOJKS-palaverissa.

Oppilaanohjaaja on mukana nivelvaiheiden siirtopalaverissa, vastaa oppilaskohtaisesta ohjauksesta sekä ohjaa osaltaan valinnaisaineiden valitsemisprosessia. Oppilaanohjaaja vastaa TET- harjoittelujen sekä yhteishaun järjestelyistä. Hän huolehtii myös yhteishaun jälkiseurannasta ja tiedonsiirrosta toiselle asteelle yhteistyössä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa.

Oppilaanohjaaja tiedottaa huoltajia ja oppilaita säännöllisesti ajankohtaisista asioista ja jakaa koulutusvalintatietoa.

Tuusulan kunnan oppilaanohjaajat tekevät säännöllistä yhteistyötä ohjauksen kehittämiseksi ja keräävät palautetta lukuvuosittain oppilailta ja huoltajilta.

Aineenopettajat

Aineenopettajan tehtävänä on opintojen alussa kertoa arviointiperusteet sekä ohjata oppilaita oppiaineensa opiskelussa. Hän auttaa oppilasta kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja valmiuksiaan.

Aineenopettaja ehkäisee opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä seuraamalla poissaoloja sekä käyttäytymisessä tai opintomenestyksessä tapahtuvia muutoksia. Havaitessaan selkeitä haasteita oppilaan edistymisessä aineen opinnoissa, aineenopettaja tuo asian aktiivisesti ja hyvissä ajoin perheen, luokanohjaajan, erityisopettajan ja oppilaanohjaajan tietoon.

Aineenopettaja keskustelee havainnoistaan oppilaan, luokanohjaajan, oppilaanohjaajan, huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa. Tarvittaessa aineenopettaja laatii opettamaansa ainetta koskevat oppimissuunnitelmat ja päivittää ne. Aineenopettaja laatii HOJKSiin aineensa tavoitteet ja arvioi edistymistä.

Aineenopettaja kertoo oppilaille oppiaineensa merkityksestä jatko-opintojen ja työelämän kannalta. Tavoitteena on laajentaa oppilaiden käsitystä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista.

Koulun muu henkilökunta

Kuraattorin työhön kuuluu oppilaiden psyykkisten ja sosiaalisten ongelmien ennaltaehkäisy sekä selvittely yhteistyössä opettajien, huoltajien, muun oppilashuoltohenkilöstön sekä viranomaisten ja yhteistyöverkostojen kanssa.

Koulupsykologin työhön kuuluu oppilaiden oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisy ja selvittely yhteistyössä opettajien, vanhempien ja muun oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Koulupsykologi tukee oppilaiden psyykkistä hyvinvointia. Koulupsykologi tekee oppimiseen liittyviä arviointeja ja lausuntoja.

Kouluterveydenhoitaja ja -lääkäri edistävät terveellistä ja turvallista koulunkäyntiä ja tukevat oppilaiden menestymistä. Terveystenhoitaja voi kertoa oppilaille sairauden tai muiden rajoitteiden, esimerkiksi värinäön heikkouden, vaikutuksista ammatinvalintaan.

Kouluvalmentajan työhön kuuluu tukea oppilaan kasvua, kehitystä ja hyvinvointia yhdessä koulun muun henkilökunnan ja moniammatillisen verkoston kanssa, sekä vahvistaa koulun yhteisöllisyyttä ja lisätä oppilaiden osallisuutta ja koulussa viihtymistä.

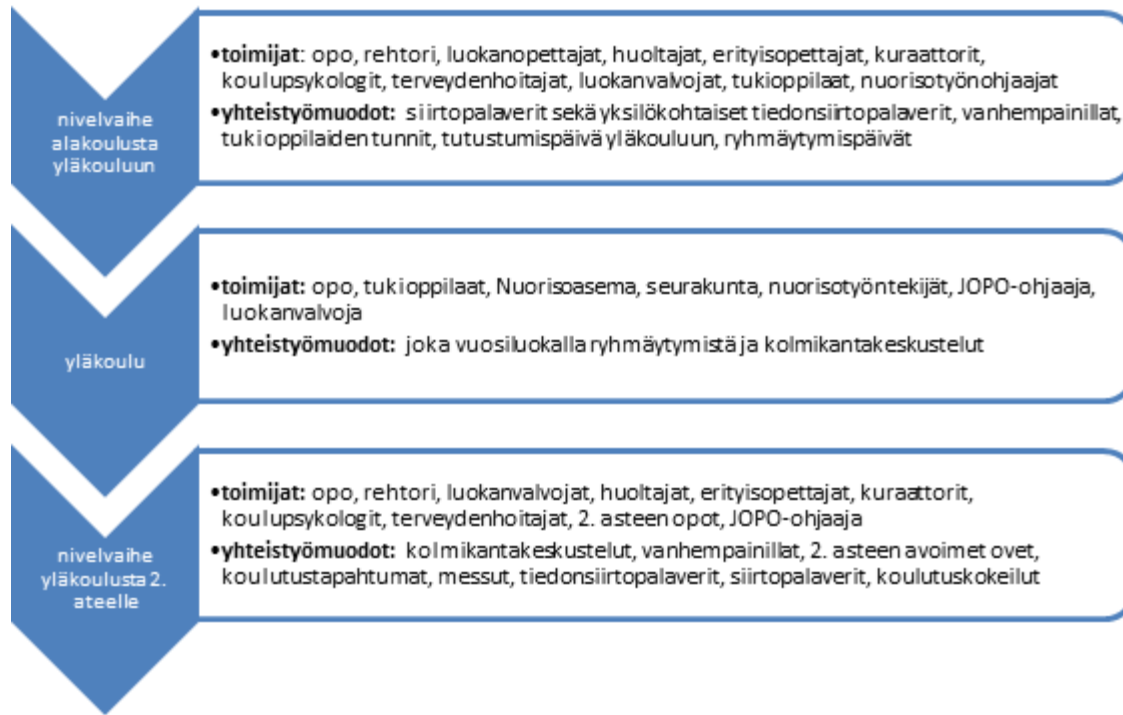
Koulunkäynninohjaajan työhön kuuluu oppilaiden tukeminen ja ohjaaminen koulutyössä.

Tukioppilaat ja oppilaskunta

Yläkoulussa tukioppilaat tukevat nuorempia oppilaita erityisesti nivelvaiheessa alakoulusta yläkouluun sekä 7. luokan ajan. Oppilaskunta ja tukioppilaat pitävät yllä ja kehittävät hyvää yhteishenkeä koulussaan.

Aineenopettajat, erityisopettajat ja oppilaanohjaaja tekevät tiivistä yhteistyötä oppilaiden opiskeluun liittyen. Oppilaanohjaaja tekee osana seitsemänsien luokkien ohjausta yhteistyötä kuraattorin ja koulupsykologin kanssa tehden oppilashuoltotyötä tutuksi oppilaille. Kahdeksänsien luokkien kanssa oppilaanohjaaja ja kuraattori tekevät tarvittaessa yhteistyötä työelämätaitojen opettamisen suhteen. Yhdeksänsillä luokilla terveydenhoitajan, kuraattorin, luokanohjaajan, psykologin ja erityisopettajan kanssa tehdään yhteistyötä jatko-opintosuunnitelmia tehtäessä.

Ohjauksen toimijat ja yhteistyökumppanit nivelvaiheissa

Nivelvaihe alakoulusta yläkouluun

Oppilaanohjaajat, kuraattori, luokkatason erityisopettaja, kouluvalmentaja ja rehtori ovat mukana luokkakohtaisissa siirtopalavereissa, joissa käydään läpi kaikkien yläkouluun siirtymässä olevien 6-luokkalaisten tilanne 6-luokan keväällä. Henkilökohtaiset siirtopalaverit järjestetään kaikille niille oppilaille, joille huoltajat sitä toivovat. Alakoululta voidaan kutsua tarvittaessa yläkoulun kuraattori, erityisopettaja tai oppilaanohjaaja mukaan myös alakoululla järjestettäviin oppilaspalavereihin.

Oppilaanohjaajat koordinoivat 6-luokkalaisten joko yläkoululla tai alakouluilla tapahtuvaa tutustumista yläkoulun asioihin. Mahdollisuuksien mukaan tähän osallistetaan tukioppilaita tai muita yläkoulun oppilaita. Keväällä järjestetään tutustuminen yläkouluun ja ilmoitetaan tulevat ryhmät.

Syksyllä tukioppilaat ottavat tulevat 7. luokkalaisten vastaan yhdessä luokanohjaajien ja oppilaanohjaajien kanssa. Koulun alussa järjestetään luokkakohtaiset ryhmäytyspäivät nuorisotoimen ja seurakunnan avustuksella. Ryhmäytyspäivissä ovat mukana luokkatason erityisopettaja, luokanohjaaja, oppilaanohjaaja, kuraattori, kouluvalmentaja, koulunkäynninohjaaja ja terveydenhoitaja.

Kuraattori ja kouluvalmentaja tapaavat ”jännittäjäoppilaita” koululla erillisessä tutustumisessa touko-kesäkuussa.

Ensimmäisten kouluviikkojen aikana oppilashuoltohenkilöstö siirtää luokanohjaajalle ja aineenopettajille opetuksen järjestämisen kannalta oleelliset tiedot. Tukioppilaat ryhmäyttävät omaa 7. luokan ryhmäänsä koko lukuvuoden ajan ja helpottavat omalta osaltaan siirtymää yläkouluun.

Nivelvaihe yläkouluista toiselle asteelle

Toiselle asteelle siirtymisessä ovat mukana peruskoulujen oppilaanohjaajat, erityisopettajat ja toisen asteen opinto-ohjaajat sekä Ohjaamo/etsivä nuorisotyö. Oppilaanohjaajat valmistelevat siirtymää toiselle asteelle oppilaan kanssa antamalla tietoa ja ohjausta toisen asteen koulutusvaihtoehdoista ja sopimalla tutustumisia sekä koulutuskokeiluja.

Henkilökohtaista ohjausta annetaan jokaiselle yläkoulun oppilaalle ja erityisesti peruskoulun päättöluokalla. Ohjausta voidaan antaa tarvittaessa myös oppilaan perheelle (perheohjaus 8-9lk.). Tehostetun ohjauksen tarve huomioidaan henkilökohtaisen ohjauksen määrässä ja muodoissa.

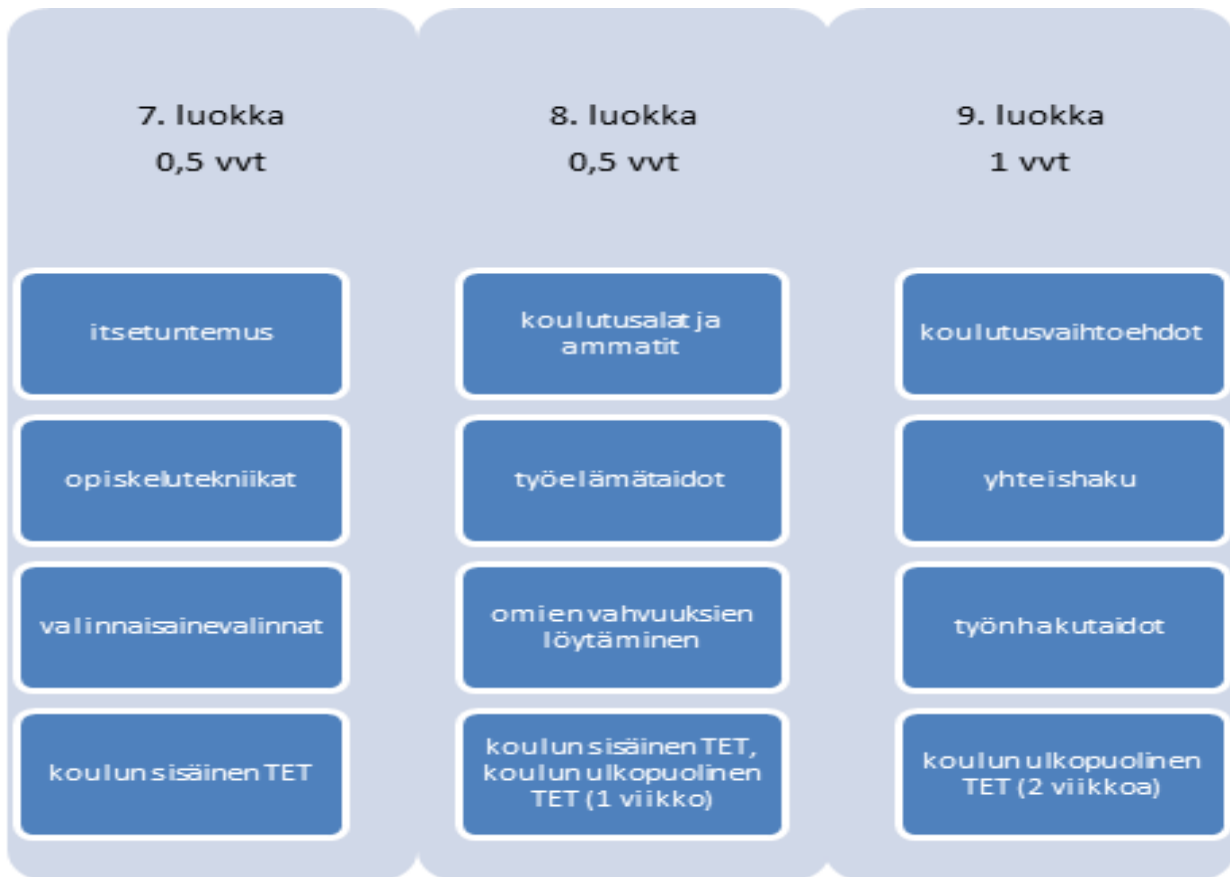
Oppilaanohjaaja tarvittaessa osallistuu 9. luokkalaisten HOJKS-palaveriin yhdessä nuoren, perheen ja erityisopettajan (mahdollisesti luokanohjaajan ja aineenopettajan) kanssa. Oppilaanohjaaja huolehtii, että opetuksen järjestämisen kannalta oleellinen tieto siirtyy toiselle asteelle.

Kesällä yhteishaun tulosten tultua oppilaanohjaaja tarkistaa yhteishaun tulokset kaikkien ohjaamiensa oppilaiden osalta. Oppilaanohjaaja on erikseen ilmoitetun aikataulun puitteissa tavoitettavissa ohjauksellisiin kysymyksiin liittyen. Oppilaanohjaaja tapaa opiskelupaikatta jääneet oppilaat/perheen ja tekee suunnitelman syksyä varten. Mukana voi olla myös etsivä nuorisotyö.

Tehostetun oppilaanohjauksen tai tuen piirissä olevia tuetaan siirtymävaiheessa siten, että tulevaan kouluun meneminen ja siellä opintojen aloittaminen helpottuvat. Syksyllä oppilaanohjaajat toimittavat opetuksen järjestämisen kannalta oleelliset tiedot niihin oppilaitoksiin, joihin oppilaat ovat siirtyneet.

Perusasteen oppilaanohjaajat vastaavat oppilaista peruskoulun päättymisen jälkeen siihen saakka, kunnes opinnot ovat konkreettisesti alkaneet seuraavassa opiskelupaikassa. Jos oppilas ei ota vastaan saamaansa opiskelupaikkaa tai aloita opintoja perusopetuksen jälkeen, perusopetuksen järjestäjä ilmoittaa asiasta asuinkunnalle. Tehostetun oppilaanohjauksen kohdalla voidaan harkita "saattaen vaihteen" ohjausta eli perusopetuksen opo tai joku muu oppilashuollon henkilö käy toisella asteella, jos on tarvetta.

Oppilaanohjauksen sisällöt vuosiluokilla 7-9

Oppilaanohjauksessa käsiteltävät aiheet

Oppilaanohjauksessa käsiteltäviä aiheita ovat

- opiskelutaidot ja koulunkäynti
- itsetuntemus
- tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
- jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin
- jatko-opintomahdollisuudet
- ammatit ja ammattialat
- työelämä.

Kaikki oppilaat saavat tarvittaessa oppilaanohjauksen tuntien lisäksi neuvontaa ja ohjausta henkilökohtaisesti tai pienryhmissä. Lisäksi oppilaita ohjataan erilaisten tiedonhankintavälineiden sekä yhteiskunnan tarjoamien neuvonta- ja ohjauspalveluiden käytössä (opetussuunnitelman perusteet 2014.)

LIITE 1

TIEDOTE HUOLTAJILLE TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMISJAKSOSTA (TET)

Peruskoulun oppilaille järjestetään osana koulutyötä työelämään tutustumisia. TETin avulla pyritään antamaan oppilaille virikkeitä tulevaa uranvalintaa varten sekä parantamaan työelämän tuntemusta ja työn arvostusta nuorten keskuudessa. TET-ajat ovat_____. Kaikilla on oltava TET-paikka _____ mennessä!

- TET on oppilaan **koulutyötä**, koulun järjestys- ja käyttäytymissäännöt ovat siis voimassa.
- Jokainen oppilas hankkii TET-paikkansa pääsääntöisesti itse. Kunta korvaa oppilaiden työelämään tutustumisjaksojen matkat HSL:n alueella, kun matka on yli viisi kilometriä. Korvaus on julkisen liikenteen matkalippu, joka tulee säilyttää ja liittää korvaushakemukseen. Lisäksi korvataan mopolla kulkeminen. Korvaus on mopolla 0,17 €/km.
- Oppilas voi olla molemmat viikot samassa työpaikassa tai vaihtoehtoisesti viikon yhdessä ja viikon toisessa. Viime vuoden TET-paikka käy toiselle viikolle, muttei molemmille, jotta oppilas saisi monipuolisempaa kuvaa työelämästä.
- Työaika on 6 tuntia päivässä, 30 tuntia viikossa. Työaikaan sisältyy päivittäin puolen tunnin ruokailutauko. Ruokailu tapahtuu Tuusulassa lähikoululla, työnantajan järjestämänä tai omakustanteisena. Ruokailusta on sovittava TET-sopimuksessa. Jos TET-paikka on Tuusulassa ja jos matka lähimpään kouluun on pidempi kuin yhden kilometrin ja oppilas syö omia eväitä, ateriakorvaus on 2,50 euroa / toteutunut harjoittelupäivä. Korvaushakemus on palautettava koulun kansliaan viikon kuluessa TET-harjoittelun päättymisestä.
- TETistä ei makseta palkkaa, sillä jakso on osa koulun oppilaanohjausta, eivätkä oppilaat ole työsuhteessa työnantajaansa, vaan pysyvät koko ajan koulun oppilaina. Koulun vakuutus on voimassa TET-jakson ajan.
- Poissaolo TET-paikasta on poissaolo koulusta. Poissaolosta on ilmoitettava mahdollisimman pian työpaikan vastuuhenkilölle soittamalla ja opolle Wilman kautta tai tekstiviestillä.
- Salassapitovelvollisuus työnantajan asioista koskee TET-oppilasta.
- Työnantajille tiedotetaan mm. ohjauksen ja valvonnan tarpeellisuudesta. Työpaikalla on nimetty vastuuhenkilö, jonka puoleen oppilas voi aina tarvittaessa käännyä.
- Teetettävien töiden osalta noudatetaan nuoria työntekijöitä koskevia säädöksiä.
- Mikäli oppilas aiheuttaa tahallisesti ja sääntöjen vastaisella toiminnalla vahinkoa, hän on vahingonkorvausvelvollinen.
- Työnantaja arvioi oppilasta työpaikalla kiinnittäen huomiota mm. seuraaviin asioihin: käyttäytyminen, täsmällisyys, ahkeruus, asenne ja sopeutuminen työyhteisöön.

Oppilas tekee TET-jaksostaan tehtäviä koulussa annettujen ohjeiden mukaisesti.

Mikäli työhön tutustumisessa ilmenee ongelmia tai herää kysymyksiä, voitte ottaa yhteyttä koulun oppilaanohjaajaan.

LIITE 2 TIEDOTE TYÖNANTAJALLE TET-HARJOITTELUSTA

Hyvä työpaikan vastuhenkilö,

Tuusulassa TET-harjoittelu toteutetaan porrastetusti eri yläasteilla työpaikkojen saannin varmistamiseksi. Kahdeksannella luokalla on harjoittelua keväällä yksi viikko ja yhdeksännellä luokalla kaksi viikkoa syksyllä.

TET-jakso on oppilaiden suuresti odottamaa vaihtelua koulun arkeen. TET ei kuitenkaan ole lomailua tai pelkkää hupia, vaan harjoittelulla on myös tärkeä opetuksellinen ja ohjauksellinen tehtävä. Nuorilla on vain vähän mahdollisuuksia hankkia omakohtaisia kokemuksia työstä ja työelämästä – TET tarjoaa jokaiselle oppilaalle yhden mahdollisuuden. Toivomme, että oppilas voisi harjoittelunsa aikana osallistua kaikkiin hänelle mahdollisiin työpaikkane tehtäviin. Lisäksi nuoren tulee harjoittelunsa aikana hankkia tietoa työpaikan ammateista ja niihin vaadittavasta koulutuksesta. Kertokaa oppilaalle mahdollisuuksienne mukaan myös esimerkiksi ammattiyhdistystoiminnasta, työehtosopimuksista, työsuojelu- ja työturvallisuusasioista ja yrittäjyydestä. Oppilaalla voi olla koulusta tehtäviä, joihin hän saattaa tarvita apua työpaikalla.

Järjestelyihin liittyvät asiat:

Ennen TET-jaksoa teidän tulee täyttää erillinen TET-sopimus, jossa nimetään oppilaalle vastuhenkilö työpaikalta. Vastuuhenkilön tehtävänä on pohtia miten nuori saisi eniten irti TET-jaksosta, suunnitella harjoitteluajan sisältö, tiedottaa henkilökuntaa tulevasta TET-harjoittelijasta sekä ohjata nuorta työtehtävissä.

Oppilaan päivittäinen työaika on kuusi tuntia, johon sisältyy ruokatauko, sekä muut mahdolliset tauot, jotka yhdessä oppilaan kanssa tarpeellisiksi sovitte.

Oppilaan ruokailu tapahtuu ensisijaisesti enintään kilometrin päässä olevalla lähikoululla. Halutessanne voitte tarjota ateriat oppilaalle. Mikäli ruokailua ei voida järjestää näillä tavoilla, oppilas ottaa päivittäin mukaansa eväät.

Mikäli oppilas sairastuu TET-jakson aikana, hänen tulee ilmoittaa mahdollisesta poissaolostaan sekä teille että koululle. Työhön tutustumisjakson aikana oppilaalla on voimassa koulun tapaturmavakuutus. Työpaikalla tulee noudattaa nuorta työntekijää koskevaa lakia ja asetusta. Pyydänkin teitä perehdyttämään oppilaan heti TET-jakson aluksi työpaikan sääntöihin ja ohjeisiin turvallisuuden ja harjoittelujakson sujuvuuden varmistamiseksi. Tutustumisjaksoon osallistuva oppilas on edelleen koululainen eikä hän ole työsuhteessa.

Toivomme teidän käyvän palautekeskustelun TET-harjoittelun päätteeksi. Palautekeskustelun pohjaksi oppilas arvioi ensin itse toimintaansa harjoittelun aikana. Tämän jälkeen te työnantajana kerrotte oman näkemyksensä oppilaan toiminnasta. Toivomme teidän myös perustelevan näkemyksenne. Palautekeskustelun jälkeen oppilas saa TET-todistuksensa. Todistus näytetään opinto-ohjaajalle harjoittelun jälkeen. TET-todistus toimii oppilaan ensimmäisenä työtodistuksena, esimerkiksi hänen hakiessaan tulevia kesätöitä.

LIITE 3. SOPIMUSPOHJA

TET-sopimus

OPPILAS	Nimi _____ Puhelin _____ Luokka _____
TYÖPAIKAN YHTEYSTIEDOT	Työpaikan nimi _____ Osoite _____ Vastuuhenkilö _____ Puhelin _____ Sähköposti _____
TYÖAIKA	Viikko _____ tai _____ Viikko Harjoittelu-aika on 6 t/päivä (sisältää tauot) Klo _____ – _____ Oppilas tulee ensimmäisenä päivänä klo _____ ja ilmoittautuu (mihin ja kenelle)
TYÖTEHTÄVÄT HARJOITTELUSSA	
MUUTA HUOMIOITAVAA	Pukeutuminen _____ Salmonellatodistus _____ Muuta huomioitavaa _____
RUOKAILU	_____ Työnantaja tarjoaa oppilaalle ilmaisen aterian _____ Lähikoulu, mikä? (Tuusulan kunnan alueella) Tiedotettavaa lähikoululle _____ _____ Omat eväät _____

MATKAT	Matka kilometreissä, jos yli 5 km/suunta: _____ km/suunta. Kuljen matkat (millä)
PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUKSE T ____ / ____ 20 ____	_____ Työpaikan vastuuhenkilö _____ _____ Oppilas Huoltaja

LIITE 4. TODISTUSPOHJA

TODISTUS TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMISESTA

9. luokan oppilas _____

on suorittanut oppilaanohjaukseen liittyvän työelämään tutustumisjakson

ajalla ____/____ - ____/____ 20____.

TYÖNANTAJA _____

OPPILAAN TEHTÄVÄT TET-JAKSON AIKANA

_____
_____

TYÖNANTAJAN ARVIOINTI OPPILAASTA

	Kiitettävä	Hyvä	Tyydyttävä	Välttävä
KÄYTTÄYTYMINEN	_____	_____	_____	_____
AHKERUUS	_____	_____	_____	_____
OMA-ALOITTEISUUS	_____	_____	_____	_____
VASTUULLISUUS	_____	_____	_____	_____
YRITTELIÄISYYS	_____	_____	_____	_____

Erityistä mainittavaa oppilaasta

_____

Poissaoloja _____ tuntia.

_____/____ 20____ _____

Työnantajan/vastuuhenkilön allekirjoitus

(leima)

LIITE 5. PALAUTEKESKUSTELU

Toivomme, että työpaikan vastuhenkilö ja oppilas käyvät palautekeskustelun TET-harjoittelun päätteeksi. Palautekeskustelun pohjaksi oppilas arvioi ensin itse toimintaansa harjoittelun aikana. Tämän jälkeen vastuhenkilö kertoo oman näkemyksensä oppilaan toiminnasta harjoittelussa. Palautekeskustelun jälkeen oppilas saa TET-todistuksensa, jossa on vastuhenkilön kirjallinen arviointi.

Tämä lomake ja TET-todistus tuodaan oppilaanohjaajan nähtäväksi.

OPPILAAN ITSEARVIOINTI OMASTA TYÖSKENTELYSTÄÄN

	Käyttäytyminen	Ahkeruus	Oma-aloitteisuus	Vastuullisuus	Yritteliäisyys
Erinomainen					
Kiitettävä					
Hyvä					
Tyydyttävä					

Vastuhenkilön terveisiä koululle:

_____

_____

Poissaoloja _____ tuntia.

Päiväys _____ / _____ _ 20____

Vastuhenkilön allekirjoitus _____

Oppilaan allekirjoitus _____

Liite 6.

Vahvuuksien lista

Hyvä työnantaja! Olisitko ystävällinen ja pohtisit, mitä vahvuuksia teillä TET-harjoittelussa ollut nuori on osoittanut. Voit ympyröidä mielestänne sopivat esiin tulleet ominaisuudet. Saat tuki lisätä myös listan ulkopuolisia huomioita halutessasi! Kiitos!

aktiivisuus   aloitteellisuus   rohkeus

reippaus   positiivisuus   täsmällisyys

uskallus kysyä   kohteliaisuus   kekseliäisyys   joustavuus

auttavaisuus   luotettavuus   neuvokkuus   ahkeruus

sosiaalisuus   sinnikkyys   motivoituneisuus   luovuus

kyky tehdä päätöksiä   yhteistyökykyisyys

energisyys   rauhallisuus   pitkäjänteisyys

kärsivällisyys   huomaavaisuus   tekninen ymmärrys

keskustelutaitoisuus   empaattisuus   reiluus

oppimishalukkuus   tarkkuus   huolellisuus

kielitaitoisuus   matemaattisuus   kädentaidot

***Tai jotain muuta, mistä haluatte kehua? :)

**LIITE 7. KORVAUSHAKEMUS TET-matkat
ja TET-ateriat**
Maksaja: Tuusulan kunta

Korvaushakemus on palautettava koulun kansliaan viikon kuluessa TET- harjoittelun päättymisestä.

OPPILAS	Nimi ja luokka				
MAKSUN SAAJA / HUOLTAJA	Nimi Henkilötunnus Postiosoite Puhelin			Pankki ja IBAN-tilinumero	
TET-PAIKKA	Työpaikan nimi ja osoite				
TOTEUTUNEIDEN HARJOITTELU-PÄIVIEN MÄÄRÄ					
MATKAT Kun matka on yli 5 km Tuusulassa	MOPO	KM/PÄIVÄ	KM/TETJAKSO	x 0,22 €	YHT. €
	LINJA-AUTO/ JUNA	Matkaliput liitteenä (nido korvaushakemukseen)			
ATERIAT	korvaus 2,50 € x toteutuneet harjoittelupäivät				
KORVAUS YHTEENSÄ €					
TODISTAN TIEDOT OIKEIKSI	_____		_____		
	Päiväys		Huoltaja		
HYVÄKSYJÄ	_____		_____		
	Päiväys		Rehtori		

LIITE 8. TET-KÄYTÄNTEET TUUSULASSA

TET eli työelämään tutustuminen on yksi yleisimmistä yrityksen ja koulun yhteistyömuodoista ja keskeinen osa peruskoulun jakamaa työelämätietoutta. TET-jakson tavoitteena on:

- auttaa oppilasta koulutus- ja ammatinvalintakysymyksissä
- lisätä työn arvostusta
- tarjota oppilaille omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja itsestä työyhteisön jäsenenä
- saada palautetta koulun ulkopuolisilta tahoilta ja tarjota onnistumisen kokemuksia
- tarjota mahdollisuuden itsearviointiin ja palautteeseen tutustumisjaksolta.

Yläkoulujen oppilaanohjaat suunnittelevat edellisen lukuvuoden keväällä aikataulun, jonka mukaan harjoittelu koulukohtaisesti toteutetaan. Aikataulu kirjataan koulun tulevan lukuvuoden työ- ja arviointisuunnitelmaan.

Ruokailukustannusten korvaaminen

Mikäli työnantaja ei kustanna oppilaalle lounasta, oppilas syö lähikoululla. Lähikoulu on 1 km etäisyydellä työpaikasta oleva koulu. Jos matka lähimpään kouluun on pidempi kuin 1 km ja oppilas syö omia eväitä, ateriakorvaus on 2,50 euroa/toteutunut harjoittelupäivä. (merkintä ruokailun tapahtumisesta on oltava etukäteen sopimuksessa ja korvaus haettava erillisellä lomakkeella viikon kuluessa harjoittelun päättymisestä).

Matkojen korvaaminen

Kunta korvaa oppilaiden työelämään tutustumisjaksojen matkat (TET-matkat) Tuusulassa ja HSL - alueella sekä Mäntsälään, Hyvinkäälle tai Järvenpään kun matka ylittää 5 km. Korvaus on julkisen liikenteen lippu (bussi). Lisäksi korvataan mopolla kulkeminen. Korvaus mopolla on 0,22 euroa/kilometri. Muihin kuntiin lähtevän oppilaan TET-matkoja ei korvata. Matka- ja ateriakorvaukset maksetaan koulun rahoista huoltajan tekemän laskutuksen perusteella. Oppilaan pitää säästää kuitit ja liittää laskuun (Korvaus haettava viikon kuluessa harjoittelun päättymisestä). Tet-sopimuksessa sovitaan etukäteen tulevat matka- ja ateriakorvaukset.

Liite 9. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista oppilaanohjausta. Perusopetuksen oppimäärää suorittavalla oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus opetussuunnitelman mukaisen oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista oppilaanohjausta (*tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus*). Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä **laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma**. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan 8. ja 9. vuosiluokalla. (Perusopetuslaki 11a §)

Jatko-opintosuunnitelma

Opinto-ohjaaja täyttää jatko-opintosuunnitelman yhdessä nuoren kanssa suunnitelman wilmaan. Siihen kirjataan oppilaan vahvuuksia ja tavoitteita peruskoulun jälkeisiin opintoihin. Jatko-opintosuunnitelma on viranomaisen tarkoittama asiakirja, jonka sisältöä määrittää lainsäädäntö. Asiakirja on arkistoitava asiakirja. Opetuksen järjestäjän ohella koulun oppilaanohjaaja vastaa siitä, että lainsäädäntöä noudatetaan.

Oppilaan jatko-opintosuunnitelma on monialaisen yhteistyön väline. Suunnitelman tehtävänä on kuvata sitä, miten kunkin oppilaan kohdalla oppilaanohjausta toimeenpannaan - millaisten yksittäisten askelmerkkien avulla edistetään oppilaan parhaan toteutumista.

Tehostetun oppilaanohjauksen menetelmiä

Henkilökohtaisen ohjauksen lisääminen	Perheohjaus	Monialainen yhteistyö oppilaan parhaan toteutumiseksi	Ohjausmenetelmien monipuolinen käyttäminen
Tarpeen mukainen pienryhmäohjaus	Pedagoginen yhteistyö erityisopettajien/ aineenopettajien kanssa	Tet	Muiden merkityksellisten toimijoiden kanssa työskenteleminen

Tehostetun oppilaanohjauksen tarpeen tunnistaminen

Alla olevassa taulukossa on esitetty tekijöitä tehostetun oppilaanohjauksen tarpeen määrittämiseksi

Ensisijainen tarve	Ilmenevä tarve	Mahdollinen tarve
Koulunkäynnin tuen tarve	Tuen tarpeet oppimisessa	Suorituspaineeet
Tavoitteiden asettamisen vaikeudet	Monialaisessa yhteistoiminnassa tunnistetut tarpeet	Epärealistinen tavoitteiden asettelu
Koulumenestyksen tuomat haasteet	Koulunkäynnin muutokset	Nuoren elämäntilannemuutokset
Kielelliset vaikeudet	Sosiaaliset syyt	Psyykkiseen terveyteen liittyvät asiat
Huoltajien kokemus ohjauksen tarpeesta	terveydelliset syyt	Stressi ja jännittäminen

Tehostetun oppilaanohjauksen prosessin kuvaus Hyökkälän koulussa

Peruskoulun 8. ja 9. -luokkalaisilla on mahdollisuus **tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen**. Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus oppilaanohjauksen lisäksi saada tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. **Tehostetussa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta sekä laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma**. Oppilaan oikeus saada tehostettua henkilökohtaista ohjausta perustuu 1.8.2021 voimaan tulleisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden päivitykseen.

Ohjauksessa keskitytään kehittämään **oppilaan jatko-opintovalmiuksia ja ohjaamaan oppilas hänelle sopiviin jatko-opintoihin**. Tehostetun ohjauksen tarve arvioidaan koululla. Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen **tarpeen arvioi ensisijaisesti opinto-ohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta**.

Ohjaus on kaikkien koulussa työskentelevien yhteistä työtä. Tehtävät, roolit ja yhteistyömuodot kuvataan koulukohtaisissa ohjaussuunnitelmissa. Ohjauksessa huomioidaan nuoren yksilölliset lähtökohdat ja vahvuudet, vahvistetaan huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä sekä työskennellään monialaisesti.

Tehostettua oppilaanohjausta suositellaan muun muassa oppilaalle, joka saa erityistä tukea, opiskelee vuosiluokkiin sitomattomasti, siirtyy yläkoulun aikana valmistavasta ryhmästä perusopetukseen tai jonka opinnoissa edistyminen heikkenee esimerkiksi runsaiden poissaolojen, kouluakäymättömyyden tai elämäntilanteen muutosten takia. Lisäksi tehostetun oppilaanohjauksen tarvetta on syytä arvioida, mikäli oppilas saa esimerkiksi tehostettua tukea, vaihtaa koulua yläkoulun aikana tai on sijoitettuna kodin ulkopuolelle.

- **Monialainen yhteistyö- ja toiminta on keskeistä tehostetun oppilaanohjauksen tarpeen määrittämiseksi.**
- **Pedagoginen yhteistyö (koulun muu henkilökunta/oppilaanohjaaja) oppilaan tarpeen tunnistamiseksi on välttämätöntä (Koko koulu ohjaa).**
- **Oppilaanohjaaja arvioi tehostetun oppilaanohjauksen tarpeen yhteistoiminnassa koulun henkilökunnan kanssa.**
- **Tehostetun oppilaanohjauksen käynnistäminen: i) yhteistyö oppilaan huoltajien kanssa, ii) jatko-opintosuunnitelman täyttäminen yhdessä oppilaan kanssa, iii) tehostetun oppilaanohjauksen käytänteiden toteuttaminen.**